

Ari Korhonen

Hallintovaliokunta

26.2.2025

HE 205/2024 vp

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräksi muiksi laeiksi

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausuntoon.

Laki muodostaa Kuntaliiton arvion mukaan kokonaisuuden, jolla CER-direktiivin tavoitteet kriittisen infrastruktuurin suojaamiseksi ja häiriönsietokyvyn suojaamiseksi parantamiseksi saavutetaan. Vastuiden, strategioiden ja valvonnan rakenne on säädetty tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi.

Kuntaliitto korostaa aiempien lausuntojensa mukaisesti kriittisille toimijoille annettavaa tukea lain toimeenpanemisessa. Kuinka hyvin CER-direktiivin tavoitteet toteutuvat käytännössä, riippuu kriittisistä toimijoista ja heidän kyvykkyydestään - ei hallinnon strategioista. Huoltovarmuuskeskuksen ja valvovien viranomaisten rooli on tässä merkittävä ja se tulisi jatkossa huomioida myös toimijoille annettavissa resursseissa. 18 §:ssä on säädetty annettavasta tuesta seuraavasti: ”Jäljempänä 19 §:ssä tarkoitettu valvova viranomainen antaa yhteistyössä Huoltovarmuuskeskuksen kanssa CER-direktiivin 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea kriittiselle toimijalle. Tässä tarkoituksessa voidaan laatia ohjemateriaalia, menetelmiä ja tukea häiriönsietokykyä testaavien harjoitusten järjestämistä sekä antaa neuvontaa ja koulutusta.” Myös kriittiseksi määriteltävät toimijat joutunevat lisäämään henkilöresurssia lain velvoitteiden toimeenpanemiseksi.

Kriittisen toimijan oikeus tiedonsaantiin

CER-direktiivin artikla 10 edellyttää, että jäsenvaltion on helpotettava kriittisten toimijoiden vapaaehtoista tiedonvaihtoa direktiivin soveltamisalaan kuuluvissa asioissa erityisesti turvallisuusluokiteltuja ja arkaluonteisia tietoja, kilpailua ja henkilötietojen suojaa koskevan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Lakiehdotuksen (laki kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvystä) 27 §:ssä säädetään viranomaisten ja

muiden toimijoiden tiedonsaantioikeuksista. 27 § ei huomioi tai tunnista kriittisiä toimijoita millään tavoin. Julkisuuslain 29 §:n mukaan viranomaisen voi antaa toiselle viranomaiselle tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimomaisesti säädetty.

Direktiivin artikla 10 tavoitetta vapaaehtoisen tiedonvaihdon edistämisessä kriittisten toimijoiden välillä ei ole huomioitu lakiehdotuksessa lainkaan. Myöskään mahdollisia lainsäädännöllisiä esteitä tiedon vaihtamiseksi tai valtakunnallisen toimialaa koskevan tiedon saamiseksi ei ole käsitelty, eikä kriittisen toimijan tiedonsaantioikeudesta ole säädetty.

Kriittinen toimija ei ole välttämättä oikeutettu vastaanottamaan salassapidettävää tietoa ilman tätä laissa mainittua perustetta. Kuntaliitto myös huomauttaa, että kriittisillä toimijoilla ei ole käytössä tiedonhallintalain 18 §:n mukaista valtionhallinnon asiakirjojen turvallisuusluokitusjärjestelmää salassapidettävälle tiedolle tai muuta vastaavaa kriittisille toimijoille selkeää ja yhdenmukaista menettelyä. Kuntaliitto katsoo, että kriittisen toimijan tiedonsaantioikeudesta on tarpeellista säätää lain 27 § pykälässä ja muutoinkin huomioitava direktiivin artiklan 10 mukainen vaatimus kriittisten toimijoiden tiedonvaihtamisen edistämisestä.

Monialayhtiöt

Laissa tai sen perusteluissa olisi mahdollisesti tarpeen tarkentaa, miten valvonta ja raportointi järjestetään tarkoituksenmukaisesti siinä tapauksessa, että toimija tarjoaa useampaa kuin yhtä CER-kriittistä palvelua (monialayhtiöt). Monialayhtiöihin kuuluu Suomessa muun muassa energia- ja vesiyhtiöitä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Miira Riipinen
Yksikön johtaja

Ari Korhonen
Kehittämispäällikkö

Jakelu Hallintovaliokunta

Tiedoksi Kuntaliiton kirjaamo